

Meil siin põhjamaal öeldakse lavastus valmis saavat umbes 10. etendusel. Siis olevat ta sisse mängitud ja lavastaja idee teostunud. Nii et 14. etendusest peaks just õige aeg olema kirjutada.

Teater oli üle hulga aja saanud ühele etendusele välja panna peaaegu ideaalilähedase koosseisu. Tulemust ei rikkunud ka see, et lavastaja Sulev Nõmmik ise pidi ootamatult Kindrali osas üles astuma. Kolleegidest samas rollis eristas teda see, et kindral ei laulnud ning et sündmuse arenguks vajalikke momente oskas ta mõistetavalt täpselt välja tuua.

Lavakujundus. Pariisis mitte käinule tundub, et niisugune ta võib olla küll. E. Renteri põhjalikkus on garantiiks, et seal, Montmartre'il, käib elu katustel (nad suitsevad küllalt õdusalt!) nii kassidel kui ka kunstnikel. Keeruline trepp toob külalise katusele ning Parigi (Uno Kreen) peab ikka tahtmist ja eesmärki olema oma instrumentidega nii kõrgele ronida! Kleidikarbiga neegritar saab vaevatasuks ilmselt seltsidaami koha edasijõudva Ninoni juures. Kannike tuleb kaks korda ja saabki jääda sõprade juurde. Nii et tülikas kellelegi trepp ei ole. Trepp kui kujund on ka teises ja kolmandas vaatuses platsis, kuigi selle kasutamist alati põhjendada ei suudeta.

Värvikas on II vaatuses rahvapidu. Veskitiivad keerlevad, põlevad vihmavarjud keerlevad. Ilus on seal Pariisis öösel! Mängitud etenduste jooksul on osatäitjad oma kostüümidega harjunud ja kohatised muudatused (Raoul I vaatuses) on kasuks tulnud. Ei saa vist kunstnikule ette heita mõningast ebamäärasust, mis on lavastusest üle kandunud kostüümi. Kes õieti on need määratud (määratud?) pükstega neiud, kes koos Pisquatschekiga esimeses vaatuses kassi moodi liigutustega tantsimist mankeerivad? Ärgu võetagu öeldut etteheitena tantsijatele, pigem on tegu sihipäratu tantsuseadega. Ette rutates olgu öeldud, et kõik tantsunumbrid jäävad (vaatamata A. Kambre korrektsele esinemisele III vaatuses) täiesti omaette. Viimasel ajal on muusikaajakirjades tihti probleemset juttu operetilavastuste tantsudest ja nende seadetest. Üleliiduliselt nähakse ideaalilähedast tööd Sverdlovski operetiteatris, kus tants kasvab välja tegevusest. (Meil ei maksaks midugi eeskujuna nii kaugelt otsima

NINON JA KANNIKE MONT- MARTRE'II

Stseen lavastusest [vasakult]:
Henri [Illart Orav], Florimond
(Hans Miilberg), Kannike [Anu
Kaal], Raoul [Ivo Kuusk].

minna.) Et «Montmartre'i kannike» on küllalt pikk etendus, siis tantsunumbrite ärajätmine oleks ainult kasuks tulnud. Vahest oleks lavastuse dünaamilisema kulgemise puhul ka orkester ärksam ja temast ei õhkuks nii tunnetatavat passiivsust kui praegu.

Tegelased. Kõigepealt kahest naispeaosalisest, Kannikesest ja Ninonist. Seletuseks niipalju, et loo pealkirjas on Ninon (Helgi Sallo) esikohal ainult seetõttu, et lavastuses näen Ninoni kuju lahenduses võit toimuva jaoks. Klassikalisest operetist loogikajärgset süžeed ja arendatust otsida tundus algul tarbetu. Aga samavõrra oli ka huvitav, kuidas oleks siiski võimalik luua lavastus, milles on tegelaste karakteriarendust ja kus on kindel taotlus midagi tõestada lisaks ilusale muusikale ja vaimukale tekstile? Ja mismoodi Sulev Nõmmik sellega hakkama sai? Tundub, et opereti sisuks olev kunstnike elu — ka näitleja oma — on teema poolest lavastajat erutanud. Küllap näitlejaverrega inimene on Prantsusmaal samasugune kui Eestis. Ninon (H. Sallo) ongi niisuguse ülesande saanud. Loodan, et mitte nii umbmääraselt. Ninoni biograafia ei ole keeruline, see selgub ka loost enesest.

Tasub vaadata ja kuulata,

kuidas
Pariis
teda
seiklu
ma. T
ritud
keegi
ainuõ
jal m
temas
saab,
Kindr
asjade
ela M
riisist
kuulu
kaprii
Ei ole
osa el
da ei
vastu.
le lan
rumal
ei mä
seosta
aru,
edu K
ni, ku
Ninon
nike
kogu
keskse
valt K
olla ta
ta teel
nii. H
reagee
nähtav
vaataj
kesele.
tuses e

kuidas Ninon I vaatuses oma Pariisi kaob, ja on selge, et teda ei oota mitte juhuslik seiklus, vaid et ta peab minema. Temasse on programmeeritud näitleja ja seda ei suuda keegi muuta. H. Sallo teeb siin ainuõige panuse, lastes vaatajal mõista Ninoni püüdlusi. Et temast tõepoolest lavatäht saab, ei ole siis kindlasti mitte Kindrali soosingu teene, vaid asjade loomulik käik. Ninon ei ela Montmartre'il mitte kapriisist ajendatuna, vaid ta kuulub siia. Ega Raoulgi ole kapriis, vaid osa Ninoni elust. Ei ole midagi parata, et teine osa elust kuulub lavale, ja seda ei vaheta Ninon millegi vastu. Raoulile ootamatult süle langenud õnn teeb teised rumalaks ja pimedaks. Keegi ei märka Kannikest sellega seostada, ainult Ninon saab aru, et Raoul võlgneb oma edu Kannikesele. Väikest stseeni, kus ühes lavaportaalil on Ninon (H. Sallo) ja teises Kannike (A. Kaal), võib pidada kogu edaspidise mõistmisel keskseks. Ninon astub kõhklevalt Kannikese suunas, võib-olla ta tahaks tänada (mõttes ta teeb seda!). Usun vähemalt nii. Helgi Sallo mängib need reageeringud operetis harva nähtava täpsusega ja juhib vaatajate tähelepanu Kannikesele. Kahju, et viimases vaatuses ei ole lavastaja suutnud

sedu liini hoida ja aidata Ninoni suuremeelsust (või mida?) võimendada. Tema tagasitulek opereti jätkamiseks peab vähemasti Raouli puudutama. Sukeldus ta ju pärast «Karambolinat» koos Raouliga Pariisi võludesse ja arvata võib, et mitte ainult selleks hetkeks. «Karambolina» oli meisterlik, ning pikk aplaus teenitud. (Täheldatamisi võib viimasel ajal osatäitjaid õnnestumise korral ka kiita.)

Anu Kaal Kannikesena tuleb boheemlaste juurde nagu kevadtervis. Võib-olla võiks Kannike algusest peale säravam olla? (Temastki peab aimama uut tähte.) A. Kaalu Kannikese maine ettevõtlikkus (medaljon panti, Parigist lahukulöömine) teeb selge vahe muinasjutuingliga. A. Kaalul on hea lavaline väljendus, mida kostüümi rikkuda ei suuda. Aidata võiks küll! Kui A. Kaalu «Kannike» III vaatuses «säntendab» teatridirektori jaoks, siis publiku ja oma sõprade jaoks peab see võlu olema algusest peale. Kannikest niisuguseks mängida saavad aidata partnerid. Ei ole usutav, et kolmest sõbrast ükski ei seosta Kannikest oma pidulauaga ega oska näidata, et nad tema ohvrimeelset tegu hindavad.

Raoul, Florimond ja Henri: Ivo Kuusk, Hans Miilberg ja Illart Orav. Kõige enam tegi

rõõmu ja oli edasi läinud Ivo Kuusk. Tema vokaalne meisterlikkus andis torema muusikaalamuse, tema jalgadesse oli ilmunud tantsulust, mida algul ainult H. Miilbergil oli. I. Kuuse Raoul (nagu A. Kaalu Kannike) annab lavastusele ühe kindla eelduse õnnestumiseks — tema musikaalsus nii laululises kui ka kogu rolli lahenduses toob vaatajani klassikalise opereti kõrghetked.

Hans Miilbergi ettevõtlik ja heatahtlik Florimond on valmis olnud peaproovidest alates. Teda tuleb kiita stabiilsuse ja vormisoleku eest. H. Miilbergil tundub olevat eeldusi palju ette võtta ja palju saavutada.

Illart Orav suutis oma Henri selles ansamblis vajalikuks teha. Temas oli rahumeelset filosoofi, kes oma ägedamaid sõpru mõnusalt maandab.

Kahes õnnestunud rollist tahaksin veel kirjutada. Madame Blume Katrin Kumpani esituses on kahtlemata suursaavutus pisiroolis. Vanasti kirjutas S. Levin sellistest õnnestumistest portreid. Kahju, et seda keegi praegu ei tee.

Rein Taidla parun Rotschild tutvustas «Estonia» nooremata põlvkonda igati sümpaatselt. Esietendusel kiippus parun kohati põhjendamatult aktsendiga kõnelema, aga nüüd on see möödas ja R. Taidla osatäitmine kuulub õnnestumiste hulka.

Üks tegelane on praegu peaaegu tähelepanuta. See on Karl Kalkuni Pisquatschek. Ma ei kavatsengi sellest rollist rõhkem rääkida, sest K. Kalkuni «oma show» Pisquatscheki rolli sildi all II vaatuses pani etenduse tegelikult seisma. Loodan, et etenduses osalenud lavastaja sellest aru sai.

Ja lõpetuseks — vaatajat jääb kummitama, miks Ninon mängib edasi opereti III vaatust ja kust ta tuleb? (Trepp!) Kas seepärast, et Ninon-näitleja ei saa lavale minemata jätta, või seepärast, et ta on Kannikesele võlgu oma vähepealse õne eest, või hoopis seepärast, et kuulutati välja, nagu oleks Pariisile sündinud uus täht?

Kõiki neid kolme saaks mängida! Missuguse tee on valinud H. Sallo Ninon, selle üle võib vaataja vaid arutleda.

Mismoodi ühes valmis lavastuses erinevad vastused võimalikud on, üks sellegi üle pea mõtlema.